

Familjebostäder

SÄKERHETSRAPPORT

Familjebostäder i Göteborg AB 2022

Robert Jademyr Säkerhetschef
Patrik Kozuszek Säkerhetssamordnare
2023-03-21

Sammanfattning

Årets rapport har tagits fram i samverkan mellan Säkerhetschef, Säkerhetssamordnare personsäkerhet, Säkerhetssamordnare brandskydd, Säkerhetssamordnare försäkringsfrågor och Informationssäkerhetssamordnare på Familjebostäder.

Rapporten omfattar följande områden; Personsäkerhet, Fysisk säkerhet, Informationssäkerhet, Incidentrapporteringssystemet IA, krisberedskap samt Civilt försvar.

Inriktning och mål för Familjebostäders säkerhetsarbete är att skydda bolagets olika värden, resurser och tillgångar. Detta gör vi genom att ta fram och kontinuerligt uppdatera våra anvisningar, rutiner och handlingsplaner förmåga att förebygga och förhindra händelser samt agera vid alla former av incidenter.

Bolaget har anvisningar och rutiner för att uppfylla kraven från lagar, förordningar, föreskrifter och Göteborgs stads riktlinjer, anvisningar och policys.

Bolaget har ett väl avvägt försäkringsskydd för att skydda bolagets egendom inom rimliga gränser.

Familjebostäders säkerhetsarbete har till stor del av 2022 präglats av fokus på medarbetarnas säkerhet samt krisberedskap genom omvärldsanalyser av framför allt vilka eventuella konsekvenser kriget i Ukraina kan få i vårt närområde.

Utifrån denna säkerhetsrapport görs följande bedömningar avseende säkerhetsnivån:

<u>Område</u>	<u>Bedömning</u>
Personsäkerhet	Acceptabel nivå
Fysisk säkerhet	Acceptabel nivå
Informationssäkerhet	Acceptabel nivå
Incident- och krisberedskap	Acceptabel nivå
Civilt försvar	Acceptabel nivå

Innehåll

SAMMANFATTNING	1
INLEDNING	4
1. PERSONSÄKERHET	5
Kravbild, inledning	5
Lägesbild, status, året som gått	6
Behov och framtida arbete	7
Bedömd risknivå för personsäkerhet	8
2. FYSISK SÄKERHET	8
Kravbild, inledning	8
Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)	9
Kamerabevakning (CCTV)	9
Övrigt	10
Lägesbild, status, året som gått	10
Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)	10
Kamerabevakning (CCTV)	11
Bevakning	12
Försäkringar och skador	12
Resultat av andra riskanalyser	12
Behov och framtida arbete	13
Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)	13
Kamerabevakning (CCTV)	13
Övrigt, Fysisk säkerhet	13
Bedömd risknivå för fysisk säkerhet	13
3. INFORMATIONSSÄKERHET	14
Kravbild, inledning	14
Lägesbild, status, året som gått	15
Behov och framtida arbete	17
Bedömd risknivå för Informationssäkerhet	17
4. INCIDENT- OCH KRISBEREDSKAP, CIVILT FÖRSVAR	18
Kravbild, inledning	18
Civilt Försvar	19
Lägesbild, status, året som gått	20
Behov och framtida arbete	22

Bedömd risknivå för Incident och Krisberedskap, Civilt försvar _____	22
5. HANDLINGSPLAN _____	23

Inledning

I enlighet med Göteborgs stads säkerhetspolicy ska säkerhet vara en del av Familjebostädernas riskhantering och kan beskrivas som förmågan att upprätthålla en definierad säkerhetsnivå.

Säkerhetsarbetet ska vara långsiktigt, kontinuerligt och omfatta alla delar av verksamheten. Arbetet ska bedrivas med utgångspunkt från regelbundna riskanalyser med tyngdpunkt på förebyggande aktiviteter och utbildningsinsatser.

Hantering av säkerhetsrisker omfattar de samordnande aktiviteter som genomförs för identifiering, analys, utvärdering, behandling, övervakning och granskning av säkerhetsrisker. Hantering av säkerhetsrisker ska vara en del i beslutsfattandet vid prioritering och val av olika handlingsalternativ för att uppnå verksamhetens mål eller säkerställa verksamhetens förmåga att utföra sitt uppdrag.

Styrelsen är ansvarig för säkerheten inom verksamheten. Bolagsledningen ska genom tydlig inriktning och fördelning av ansvar engagera sig i verksamhetens säkerhetsarbete samt minst årligen följa upp att säkerhetsnivån är acceptabel med åiterrapportering till styrelse.

Bolagschef ska utse en säkerhetschef med befogenhet att vara drivande och hålla ihop, initiera och genom stöd och uppföljning utveckla säkerhetsarbetet.

Organisation, delegation, beslut, planer och åtgärder beträffande säkerhetsarbetet ska dokumenteras.

Alla medarbetare ska fortlöpande ges utbildning i förhållande till sitt ansvar och sina arbetsuppgifter för att förstå hur säkerhetsarbetet fungerar. Alla medarbetare ska aktivt arbeta för ökad säkerhet och ta ett ansvar för att säkerheten fungerar samt informera och rapportera upptäckta brister.

Målet med Familjebostädernas säkerhetsarbete är att minska risken för att oönskade negativa händelser inträffar samt om så ändå sker minimera konsekvenserna för människor, egendom och miljö.

Denna säkerhetsrapport är en sammanställning av Familjebostädernas säkerhetsarbete under 2022 och innehåller bedömningar avseende säkerhetsnivån inom de olika delområdena Personsäkerhet, Fysisk säkerhet, Informationssäkerhet samt Incident- och krisberedskap/civilt försvar.

1. Personsäkerhet

Kravbild, inledning

I Göteborgs stad finns riktlinjer och anvisningar för personsäkerhet och till dessa finns även råd. Riktlinjerna utgår från stadens säkerhetspolicy och konkretiserar personsäkerhetsområdet. De relevanta krav som finns i stadens styrande dokument och som berör vår verksamhet har inarbetats i Framtidenkoncernens styrdokument för personsäkerhet.

Inom Framtidenkoncernen finns gemensamma anvisningar gällande personsäkerhet. Det primära syftet med dessa anvisningar är att skapa förutsättningar för en säker och trygg arbetsmiljö för koncernens alla medarbetare avseende potentiella hot- och våldssituationer. Dessa anvisningar tydliggör Framtidenkoncernens förhållningssätt avseende hot och våld, vidare beskrivs koncernens arbetssätt i en personsäkerhetsprocess. Processen beskriver hur bolagets personal ska hantera personsäkerhetsrelaterade händelser både före, under och efter potentiella eller inträffade hot/våldssituationer.

Personsäkerhetsarbetet utgår från gemensamma och övergripande förhållningssätt som ska genomsyra alla delar i verksamheten;

- *Nolltolerans* – alla former av trakasserier, hot och våld och otillåten påverkan är helt oacceptabelt, ingen personal ska behöva utsättas för detta i sitt tjänsteutövande.
- *Stöd* – alla medarbetare ska erhålla det stöd som den enskilde är i behov av utifrån vad som inträffat.
- *Rapporteringskyldighet* – alla händelser/incidenter/tillbud ska rapporteras och lagöverträdelse ska polisanmälas.
- *Rutiner* – alla ska känna till och känna sig trygga med koncernens förhållningssätt, rutiner och arbetssätt avseende personsäkerhet. Alla rutiner har till syfte att minska risken för att händelser inträffar och i förekommande fall minimera konsekvenserna av inträffade händelser.
- *Ekonomi* - alla medarbetare ska hållas ekonomiskt skadeslösa för händelser kopplade till det egna tjänsteutövandet.

Utöver förhållningssätten består personsäkerhetsprocessen av fyra grundpelare; Kompetens/Utbildning, Riskanalyser, Åtgärdsprogram och Incidentrapporteringssystem (IA).

Tyngdpunkten på arbetet med personsäkerhet ska ligga på att förebygga/förhindra hot- och våldssituationer mot verksamhetens personal. En viktig faktor är att personalen har kompetens och utbildning för att kunna både motverka och hantera de hot- och våldssituationer som uppstår.

Löpande genomförs så kallade situationsanpassade riskanalyser inför potentiella och/eller inträffade situationer i syfte att kunna vidta rätt skyddsåtgärder. Utöver detta görs en årlig riskanalys. Den årliga riskanalysen innehåller en genomgång och analys av de senaste 12 månadernas händelser/incidenter kopplade till hot- och våldssituationer.

Alla händelser kopplade till hot och våld kommer tyvärr aldrig att kunna undvikas helt oavsett hur förebyggande verksamheten arbetar. I de händelser som hot och/eller våld inträffar mot verksamhetens personal gäller att dessa händelser hanteras på bästa sätt. När någon anställd drabbas av en hot- och/eller en våldssituation ska Framtidkoncernens åtgärdsprogram aktiveras omgående.

Alla hot och våldssituationer som inträffar ska rapporteras i koncernens gemensamma incidentrapporteringssystem – IA-systemet. Händelser i IA -systemet skall av närmaste chef utredas, åtgärdas och följas upp.

Lägesbild, status, året som gått

Under 2022 har Bolaget rekryterat en Säkerhetssamordnare inom personsäkerhet. Webbutbildning "Säker och trygg arbetsmiljö" har fortsatt att användas vid introduktioner för nya medarbetare. På APT har arbetsgrupperna löpande genomgång av hantering i IA-app./incidentrapportering.

Lokala behovsanpassade utbildningar och gruppsamtal har genomförts i bland annat bemötande. Den koncerngemensamma personsäkerhetsprocessen och anvisningen kopplad till processen reviderades under fjärde kvartalet 2022 och fastställdes av koncernledningen i slutet av året. Även stöddokument kopplade till anvisningen reviderades och beslut av dessa fattades av säkerhetsrådet i slutet av året.

Gällande personsäkerhetsprocessen påbörjades information- och utbildningsinsatser till samtliga arbetsgrupper i slutet av året och planeras vara klart första kvartalet 2023.

Under fjärde kvartalet av 2022 införskaffades nya personlarm för att ytterligare höja tryggheten och den personliga säkerheten för våra medarbetare.

Den sammantagna bedömningen är att vi har goda rutiner och anvisningar för att kunna hantera hot och våldssituationer. Vi ser även att det är ett viktigt område och att löpande kompetensutbildning önskas.

Målet är att vi ska minimera risken för hotfulla/våldsamma situationer samt löpande hantera de ärenden som uppstår.

Efter genomgång av vårt IA-system har det rapporterats två händelser med inslag av hot under 2022. Händelserna är omhändertagna av respektive chef enligt rutin.

Bolaget har under 2022 genomfört situationsanpassade riskanalyser vid ett tillfälle.

Det digitala realtidsmättningsverktyget "Winningtemp" har använts för att ställa frågor kring trygg och säker arbetsplats, med resultatindex på 8,7 (av 10) under 2022. Detta bedöms vara ett mycket bra resultat och kvitto på att vi arbetar med att skapa trygga arbetsplatser.

Behov och framtida arbete

Vi ser att det fortsatt finns behov av utbildnings och kompetenshöjande åtgärder för 2023. Vi arbetar vidare med områdena;

- Säker och trygg arbetsmiljö
- Tystnadskultur/Otillåten påverkan
- Personsäkerhetsprocessen

Vi fortsätter att stärka oss genom att arbeta med "Allt vi kan", "Våld i nära relationer" och "Våga bry dig".

Framtaget bildmaterial avseende Personsäkerhetsprocessen och Allt vi kan kommer att presenteras för all personal på APT med start under 2022 och beräknas vara klart första kvartalet 2023.

Det kommer att genomföras områdesanpassade utbildningar där det finns ett behov. Vi behöver även fortsätta att utbilda och träna tillämpning av befintliga anvisningar.

Under våren 2023 kommer en förstärkt utbildningsinsats för handläggare i IA att genomföras.

Målet för 2023, inom "Trygg och säker arbetsplats" i Winningtemp är att ligga kvar på ett index över 8,2 vid nästa mätning som sker löpande under 2023.

Bedömd risknivå för personsäkerhet

Den sammantagna bedömningen är att medarbetarna inom bolaget har en mycket god riskmedvetenhet och är bra rustade för att kunna hantera de situationer som uppstår. Risker för hot och våld kan aldrig accepteras men med det aktiva arbete som bedrivs löpande i form av bland annat Personsäkerhetsprocessen och tillgång till tekniska trygghetshöjande hjälpmedel som personlarm, kan personsäkerhetsnivån *anses vara acceptabel*.

2. Fysisk säkerhet

Kravbild, inledning

I Göteborgs stad finns visst stöd för fysisk säkerhet som konkretiserar stadens säkerhetspolicy. Det som finns på stadsövergripande nivå är riktlinjer samt ett metodstöd/handbok avseende systematiskt brandskydd samt en riktlinje för hantering av säkerhetsrisker.

Utöver detta finns även stödande dokument som beskriver rollen som säkerhetschef samt råd avseende trygga, säkra möten och arrangemang.

Med fysisk säkerhet avses den samlade effekten av de skyddsåtgärder inom brand- och tillträdesskydd som förebygger, minskar eller eliminerar risken för skador eller förluster avseende verksamhetens lokaler, utrustning, tillgångar etcetera.

Stadens interna fysiska säkerhetsarbete inkluderar flera olika åtgärdsområden såsom att:

- förhindra obehörigt fysiskt tillträde, skador och störningar i våra verksamhetslokaler
- förhindra förlust, skada, stöld eller skadlig påverkan på tillgångar och avbrott i vår verksamhet

- skapa skydd mot naturolyckor (brand, översvämning, oväder etcetera) och olyckor som orsakas av fel i tekniska system eller av mänskliga misstag

Göteborgs stad har ett eget försäkringsbolag, Försäkrings AB Göta Lejon. Bolaget försäkrar stadens tillgångar och verksamheter och har ansvaret för skadehantering inom Göteborgs stad. Utöver detta arbetar Göta Lejon även skadeförebyggande. Genom försäkringsvillkoren ställs ett antal olika krav på de försäkrade verksamheterna som vi bedriver. Göta Lejon utför årligen ett antal riskbesiktningar på Framtidenkoncernens fastighetsbestånd som en del i återförsäkringsprocessen.

Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

Göteborgs stads *Riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete – SBA* konkretiserar åtgärdsområdet fysisk säkerhet i säkerhetspolicyn ur ett brandskyddsperspektiv. Ägare och nyttjare av fastigheter ska bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete som lägst motsvarar de krav som lagstiftaren ställer. Syftet är att förhindra att människor skadas, egendom förstörs eller att miljön tar skada. Riktlinjen ska ge förutsättning för stadens förvaltningar och bolag att systematiskt arbeta med brandskydd enligt likformiga principer samt säkerställa uppföljning och kontroll.

För ytterligare hjälp i det praktiska arbetet har Göteborgs stad tagit fram *Handbok för systematiskt brandskyddsarbete* som beskriver SBA enligt en 7-stegsmodell och belyser ansvaret ur två perspektiv, som verksamhetsutövare och som fastighetsägare.

Kamerabevakning (CCTV)

Tidigare fanns viss styrning från Göteborgs Stad avseende kamerabevakning men i samband med att dataskyddsförordningen (DSF) trädde i kraft togs dessa bort med hänvisning till att de legala kraven i dataskyddsförordningen samt kamerabevakningslagen är de som gäller.

Syftet med kamerabevakningslagen är att tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål och att skydda personer mot otillbörligt intrång i den personliga integriteten. Ett av syftena med DSF är att skydda enskildas grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. De legala kraven ska säkerställa att kamerabevakning bara används när övervakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset.

För att få bedriva kamerabevakning måste det finnas ett berättigat syfte. Innan kamerabevakning kan påbörjas måste alla andra möjligheter till åtgärder utredas och

bedömas. Kamerabevakning ska följas upp avseende effekten av övervakningen och graden av intrång i den personliga integriteten. Kamerabevakning ska avslutas så snart den inte längre är nödvändig för det uppställda syftet. De legala kraven är omfattande gällande kamerabevakning och kan medföra stora vitesbelopp om verksamheten inte följer kraven.

Kamerabevakningens syfte är att förebygga brott och underbygga rättsliga anspråk och därmed på sikt öka tryggheten.

Under 2022 har stadens dataskyddsenhet gjort en årsrapport för dataskyddsarbetet där en fördjupad kontroll gjorts kring CCTV hos Familjebostäder.

Dataskyddsombudets övergripande intryck efter kontroll är att bolaget har en god koll på vår kamerabevakning över lag och förståelse för att det är två separata regelverk som ska tillämpas.

Vi har av dataskyddsombudet fått några rekommendationer som vi kommer att arbeta med under 2023. Vi har även under 2022 stärkt upp med resurs inom CCTV i Förvaltningssupporten.

Övrigt

Inom området Fysisk säkerhet ingår även:

- Områdesskydd som handlar om att fysiskt begränsa tillträde till ett område. Det kan vara bommar, staket och liknande begränsningar.
- Skalskydd som kan delas upp i mekaniskt och tekniskt skydd ofta kopplat till barriärer på en byggnad, en omslutningsytas motståndskraft mot oönskat tillträde och tekniska system som styr tillträde i form av lås och passersystem.
- Intrångsskydd i form av inbrottslarm.
- Trygghetssäkrad fastighet. Koncernen arbetar med att ta fram metod och arbetssätt för att systematiskt trygghetssäkra våra fastigheter.

Lägesbild, status, året som gått

Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

Egenkontroller och certifierade kontroller av det tekniska brandskyddet har genomförts enligt plan under 2022. I fastigheterna genomförs egenkontroll två gånger per år (mars & september) genom autogenererade arbetsorder i Fast2.

Familjebostäder har under året informerat samtliga hyresgäster minst en gång om att kontrollera sin brandvarnare. Vi informerar även om hyresgästens egna brandskydd i lägenheten.

Vi har genomfört en brandskydds- och brandriskinventering av bolagets fastighetsbestånd samt återkopplat den till alla arbetsgrupper på bolaget. Inventeringen är dokumenterad i ett riskklassificeringsverktyg i Excel framtaget tillsammans med Försäkrings AB Göta Lejons.

Under året har vi utifrån Framtidenkoncernen SBA-anvisning arbetat med att ta fram och fastställt nya rutinbeskrivningar för systematiskt brandskyddsarbete hos Familjebostäder. Syftet är att ge stöd till bolagets arbetsgrupper och avdelningar i den praktiska tillämpningen.

Utveckling av mallar och checklistor baserat på anvisningarna samt inventering av möjligheterna till ett digitalt kontrollverktyg pågår fortlöpande i samverkan med koncernens övriga bolag.

De koncerngemensamma anvisningarna följer samma struktur som stadens 7-steps modell men är mer anpassade efter de specifika behoven som finns i koncernens bolag snarare än stadens förvaltningar i stort.

Steg 1 - 6 beskriver det brandskyddsarbete som ska utföras och steg 7 beskriver uppföljningen av arbetet. I detta ligger att ta hänsyn till brandskyddsarbetet både som verksamhet i egenskap av nyttjanderättshavare och som fastighetsägare kopplat till de byggnader man äger.

I verksamhetsansvaret handlar det om brandskyddet i de lokaler man bedriver sin verksamhet, till exempel att det finns släckutrustning och att utrymningsvägarna fungerar, samt att det praktiska arbetet man bedriver utförs på ett brandsäkert sätt. Det handlar även om att bolagets alla medarbetare ska få tillräcklig kunskap om brandskyddet och brandskyddsarbetet. Verksamhetsansvaret är starkt kopplat till arbetsmiljöansvaret.

I fastighetsägaransvaret ligger att säkra det tekniska brandskyddet i de byggnader man äger, följa upp att lokalhyresgäster (nyttjanderättshavare) i byggnaden har ett eget brandskyddsarbete samt att verka för ett gott brandskydd för bostadshyresgäster.

Det primära syftet med anvisningarna är att skapa förutsättningar för ett systematiskt brandskyddsarbete som minskar risken för att människor skadas och/eller egendom förstörs av brand. Anvisningarna skapar också förutsättningar för

Familjebostäder att efterleva legala krav samt efterlevnad av stadens policy och riktlinjer.

Kamerabevakning (CCTV)

Vi har under 2022 haft kamerabevakning i fem garage samt två trapphusentréer med egna kameraanläggningar. GDPR-inventering är genomförd. Vi har under året lämnat ut film till polisen vid fem tillfällen för utredning av brott vid dessa anläggningar. Efter genomförd omprövning enligt checklista ser vi ett fortsatt behov av befintliga anläggningar för att förebygga samt utreda brott.

Bolaget är engagerade i två externa kamerabevakningsanläggningar, samfälligheten för garaget vid Selma Lagerlöfs Torg samt bolaget som äger Gärdsås Torg.

Bevakning

Vi har utifrån stadens ramavtal upprättat ett avtal med bevakningsbolaget Avarn som löper under tiden 2019–2024. Bevakningsavtalen hanterar störningar, bevakning, larmmottagning samt åtgärdsjour på tid utanför arbetstid.

Försäkringar och skador

Sammanställning av skador för Familjebostäder (rapporterad till Göta Lejon)

Skadetyper	Kostnad 2022 (tkr)	Skillnad mot föregående år
Glaskross	384	minskat
Klotter	1 214	minskat
Vandalisering	505	minskat
Vatten	24 490	minskat
Brand	5 838	ökat
Summa	32 431	minskat

Kommentar till siffrorna:

Eftersom ekonomisystemet och kontoplanen har bytts ut så kan siffrorna för 2022 skilja sig åt jämfört med föregående år så vi har titta på om kostnaden har ökat eller minskat.

Skadan anses inte vara anmälningsbar om det finns tidigare tecken på skador på byggnadsdelen eller om berörd del av fastigheten har identifierats med brister eller är föremål för underhåll/ombyggnation. Eventuell följdskada på annan del av byggnaden ska dock anmälas.

Utsedd skadereglerare bedömer om en skada omfattas av försäkringen och är ersättningsbar samt till vilken grad.

Resultat av andra riskanalyser

Lägesbilder för stadens olika stadsdelar samt koncernens övriga bostadsområden tas fram veckovis i samverkan med flera aktörer i Göteborgs stad och polisen. Genom delaktighet i medborgarlöfte och BID-föreningar skapar vi oss en mycket god bild om läget inom våra bostadsområden.

Till IA-systemet rapporteras även händelser som rör fysisk säkerhet.

Behov och framtida arbete

Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

Under 2022 är målet att färdigställa arbetet med att ta fram mallar och checklistor till de nya koncerngemensamma anvisningarna och ett digitalt kontrollverktyg.

När mallar och checklistorna är framtagna ska de införas i förvaltningens arbetsätt.

Fortsatt förankring av Familjebostäders rutiner.

Grundläggande utbildningar inom SBA kommer att genomföras för samtliga medarbetare under 2023.

I samband med implementering av de koncerngemensamma anvisningarna samt bolagets framtagna rutiner kommer vi att uppfylla gällande lagar och stadsrevisionens rekommendationer.

Kamerabevakning (CCTV)

Kamerabevakningsanläggningen ska omprövas var sjätte månad. Checklistor och mallar för detta finns på plats koncerngemensamt. Under kommande år 2023 ska anläggningarnas systemförvaltningsbeskrivningar helt uppdateras.

Tre garage till har under 2022 lyfts för behov av kamerabevakning, detta kommer att analyseras och fattas beslut kring i ledningsgruppen under 2023.

Övrigt, Fysisk säkerhet

Vi ska fortsätta vårt arbete med att förhindra buskörning och obehörig parkering inne i våra bostadsområden. Vi ska fortsätta vårt arbete med beröringsfria låssystem.

Vi har under 2022 arbeta med att trygghetsäkra bolagets fastigheter enligt framtagna checklistor. Det finns nu framtagna mallar för inventering, analys samt instruktioner för prioritering. Arbetet med att trygghetsäkra fastigheterna behöver förankras i hela förvaltningsorganisationen.

Bedömd risknivå för fysisk säkerhet

Sammantaget konstateras att medarbetarna inom bolaget har en mycket god riskmedvetenhet och är bra rustade för att kunna hantera de situationer som uppstår inom området Fysisk säkerhet. Risken för skador, inbrott, vandalisering på fastigheter eller skador på tredje man för att vi inte arbetat förebyggande kan aldrig accepteras men bolagets bedömning är att det aktiva arbete som bedrivs löpande samt uppdatering av vårt brandskyddsarbete ger en *acceptabel säkerhetsnivå*.

3. Informationssäkerhet

Kravbild, inledning

Göteborgs stads riktlinje för informationssäkerhet syftar till att konkretisera säkerhetspolicyn avseende informationssäkerhetsområdet. Med informationssäkerhet avses att upprätthålla:

- Konfidentialitet - informationstillgångar är tillgängliga endast för behöriga
- Riktighet - informationstillgångar förändras eller påverkas inte oönskat eller utom kontroll
- Tillgänglighet - informationstillgångar kan nyttjas efter behov i förväntad utsträckning och inom önskad tid

Med informationstillgångar avses all information och informationshanterande resurser såsom manuella samt digitaliserade och IT-baserade informationssystem

Riktlinjen beskriver också den grundsäkerhetsnivå som gäller för all informationshantering i Göteborgs stad som blivit klassad i nivå 1 för ett eller flera av skyddsområdena konfidentialitet, riktighet eller tillgänglighet. För informationshantering som blivit klassad i nivå 2 och som därmed har ett utökat skyddsbehov ska kompletterande åtgärder införas. Dessa skyddsåtgärder utformas specifikt och återfinns inte i stadens riktlinje.

För information som klassats i nivå 0 avseende alla de tre skyddsområdena konfidentialitet, riktighet eller tillgänglighet finns inga stadsövergripande krav på skyddsåtgärder.

Områden som stadens riktlinje för informationssäkerhet behandlar är följande:

- Klassning av information
- Hantering av informationstillgångar
- Personalresurser och säkerhet
- Fysisk och miljörelaterad säkerhet
- Styrning av kommunikation och drift
- Styrning av åtkomst
- Anskaffning, utveckling och underhåll
- Hantering av incidenter
- Kontinuitetsplanering i verksamheten
- Uppföljning av säkerhetsnivå

Med hjälp av ett systematiskt informationssäkerhetsarbete kan verksamheten säkerställa att information och tjänster som tillhandahålls är tillgängliga för de som ska ta del av dem samtidigt som de är skyddade från obehörig åtkomst och påverkan.

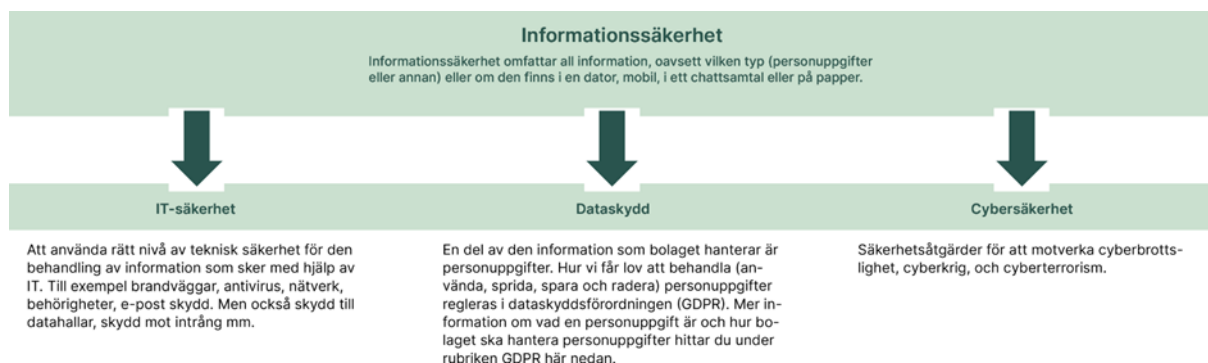
Göteborgs stad har även ett antal styrande regler inom informationssäkerhetsområdet så som:

- Regler för IT-användare
- Regler för epost
- Regler för chefers informationssäkerhetsansvar
- Regler för driftsdokumentation

Utöver detta finns en stor mängd med stöddokument inom området i form av råd och metodbeskrivningar.

Lägesbild, status, året som gått

Informationssäkerhet är ett paraplybegrepp som involverar flera olika delar. För att tydliggöra detta för verksamheten har informationen på intranätet uppdaterats och grupperats enligt nedanstående bild.

Under 2022 har informationssäkerhetsarbetet fokuserat inom dataskydd. För 2023 behöver arbetet med att systematisera och stärka upp de övriga delarna inom informationssäkerhet ske och förankras i organisationen.

Arbetet med informationssäkerhet har under 2022 löpt på enligt nedan.

Aktiviteter kopplade till dataskydd

Bolagets dataskyddsombud (DSO) granskar årligen bolagets dataskyddsarbete.

Resultatet sammanställs i en årsrapport som redovisas för styrelsen och ger vägledning i vilka områden bolaget bör prioritera.

En viktig del för 2022 var att skapa rutiner för att säkerställa kontinuerlig uppdatering av bolagets registerförteckning över personuppgiftsbehandlingar. En förutsättning för detta är att ha en intern dataskyddsorganisation att fördela ägarskapet för respektive behandling till.

Bolagets ledningsgrupp fattade i början av året beslut om ansvar och roller för bolagets dataskyddsarbete, vilket tydliggjort arbetet för bolagets interna DSF-grupp. Därefter har ansvar för respektive behandling kunnat fördelas ut till verksamhetens representanter i DSF-gruppen. Det åligger nu respektive representant att årligen gå igenom sina behandlingar och komplettera/revidera vid behov.

DSO gjorde också en särskild granskning av bolagets kamerabevakning, där det framkom att underlagen som använts inte stämde överens med koncernens gemensamma mallar. Detta har nu åtgärdats. DSO gav också rekommendation kopplat till lagringstider och konsekvensbedömningar vilket bolaget arbetar vidare med tillsammans med koncernen under 2023.

Nya mallar från stadens DSO-enhet för analys- och konsekvensbedömningsarbeten enligt dataskyddsförordningen har tagits i bruk och kommunicerats till verksamheten.

Bolaget har vidare tagit fram en handlingsplan för vilka områden som prioriteras under året och kommande år. Tillämpningen av ett riskbaserat arbetssätt bedöms ge ett mer effektivt dataskyddsarbete och adekvata insatser/åtgärder där det mest behövs.

Familjebostäders rutin för e-posthantering har uppdaterats och fastställts. Rutinen utgår från stadens regler och anvisningar samt gällande lagstiftning om personuppgiftsbehandling och hantering av allmänna handlingar. Rutinen är informerad till verksamheten genom ansvariga chefer.

Under 2022 rapporterades sex personuppgiftsincidenter inom Familjebostäder. Dessa bedömdes vara av begränsad eller obetydlig allvarlighet och anmäldes inte till Integritetsskyddsmyndigheten. Informationsmaterial till alla chefer har lämnats över hur rapportering och hantering av personuppgiftsincidenter ska ske.

Konsekvens- och riskanalysarbete ur ett GDPR-perspektiv har genomförts för bland annat bolagets applikationsstöd vid rekrytering, till exempel arbetspsykologiska tester.

Behov och framtida arbete

Aktiviteter kopplade till IT-säkerhet

Säkerhetsscanning av bolagets webbmiljöer sker efter byte av plattform till intraservice tjänst numer löpande månadsvis. Detta har inneburit att översyn och uppdatering kunnat ske tätare vilket har resulterat i att webbmiljön har fått högre säkerhet.

Inventering av tjänstemobiltelefoner har genomförts med anledning av att de inte längre kan programuppdatera så att rätt säkerhetsnivå uppnås. Arbetet med utbyte av dessa startades under 2022 och kommer att vara klart under 2023.

Säkerhetsgranskning över koncernens fastighetsnät/fiber genomfördes under 2022 och är rapporterad till koncernledningen. Beslutsunderlag för vidare hantering ska tas fram under 2023.

Ett arbete har initierats för att ytterligare styra upp åtkomsten till informationsmängder i bolagets fastighetssystem. Testarbete utfördes under 2022 att lägga hela användarprofilen vid fjärrinloggning via vpn-inloggning (tvåfaktors autentisering). Detta kommer att implementeras under 2023.

För bolagets ärendehanteringssystem Lime CRM har det tagits fram underlag för att möjliggöra automatiserad övervakning och larmnotifiering för systemets servrar. Arbetet är beställt av Intraservice och kommer implementeras under 2023. Arbetet kring behörighetsroller har fortsatt och en översyn av systemets behörighetsmodell i stort har påbörjats. Arbetet förväntas fortgå under 2023.

Bedömd risknivå för Informationssäkerhet

Sammantaget konstateras att bolagets arbete inom informationssäkerhet sker utifrån en god riskmedvetenhet och att bolaget är bra rustat för att kunna hantera de situationer som uppstår. Risken för brister i vår informationssäkerhet kan aldrig accepteras och bolagets bedömning är att det aktiva arbete som bedrivs löpande ger en *acceptabel säkerhetsnivå*.

4. Incident- och krisberedskap, Civilt försvar

Kravbild, inledning

Göteborgs Stads riktlinje för krisberedskap och krishantering syftar till att konkretisera säkerhetspolicyn avseende hantering av kriser inklusive extraordinära händelser. Riktlinjen redogör för hur Göteborgs Stad organiserar sin ledning och samordning vid kris eller hot om kris såväl centralt som förvaltnings- och bolagsspecifikt. Riktlinjen är också gällande vid höjd beredskap. Riktlinjen tydliggör även ansvarsförhållanden som råder vid krishantering.

Med kris avses i riktlinjen ett tillstånd där en eller flera verksamheter i staden är utsatta för sådana påfrestningar att dessa inte kan bedrivas med normala resurser och organisation. Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala och innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser.

Målet med krisberedskap är att skydda människors liv och hälsa, värna samhällets funktionalitet och att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

De tre grundprinciperna för samhällets krisberedskap är:

- Ansvarsprincipen

Innebär att den som har ansvaret för en verksamhet under normala förhållanden även har det vid en krissituation. Ansvarsprincipen innebär även att man har ett ansvar för samverkan med andra aktörer. Den utökade ansvarsprincipen innebär att aktörer ska stödja och samverka med varandra.

- Närhetsprincipen

Innebär att en kris så långt det är möjligt ska hanteras där den inträffat och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

- Likhetsprincipen

Innebär att organisation som hanterar händelsen så långt det är möjligt ska efterlikna ordinarie organisation.

Staden utgår från ansvars-, närhets- och likhetsprincipen i hela sitt krisberedskapsarbete, såväl i planerings- och förberedelsearbetet, som i hanteringen av en händelse. Detta innebär att ansvaret inte förflyttas vid en kris utan respektive förvaltning eller bolag ansvarar för hanteringen, så långt det är möjligt. Förvaltningar och bolag ska således ha en krisledningsplan med utgångspunkt i sin lokala risk- och sårbarhetsanalys som beskriver hanteringen av kriser inklusive extraordinära händelser. Planerna ska vara verksamhetsanpassade.

Samtliga statliga myndigheter, kommuner och regioner ska enligt samhällets regelverk göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). En risk- och sårbarhetsanalys är ett första steg i en kedja för att reducera risker, minska sårbarheter och förbättra vår förmåga att förebygga, motstå och hantera kriser, extraordinära händelser och höjd beredskap. Arbetet ska leda fram till en ökad krisberedskap mot alla former av oönskade händelser.

I Göteborgs stad föreligger, utöver riktlinjen, krav på att alla verksamheter ska ha tillgång till RAKEL och WIS som verktyg i krishanteringen.

RAKEL är en förkortning av "Radiokommunikation för Effektiv Ledning". Rakel är ett nationellt säkerhetsradionät. WIS är en portal för Sveriges krisberedskap som underlättar för aktörer att dela information före, under och efter samhällsstörningar.

Därtill har staden krav på att "Tjänsteperson i Beredskap" (TiB) ska finnas i förvaltningar och bolag. Inom Förvaltnings AB Framtiden finns en koncerngemensam funktion för "Tjänsteperson i Beredskap" (TiB). Samtliga bolag är nåbara 24/7/365.

Civilt Försvar

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR) har slutit en överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar som tydliggör vad kommunerna ska göra inom området. Efter beslut i kommunstyrelsen har stadsledningskontoret inlett projektet Civilt försvar.

Målet är att Sveriges kommuner ska komma i gång med de förberedelser som krävs för att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid krigsfara och krig. Med samhällsviktig verksamhet avses kommunal service som i första hand värnar liv och hälsa samt samhällets funktionalitet. Även miljö och ekonomiska värden ska skyddas.

Prioriterade uppgifter för kommunerna under 2021–2023 är:

- Utveckla krisberedskapen baserat på erfarenheterna från Covidpandemin.
- Kompetenshöjning gällande totalförsvar
- Planera för krisberedskap utifrån krigsfara eller krig i vårt närområde

I projekt Civilt försvar stärks gemensamt stadens förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet i både kris och krig. Projektet har initialt arbetat med att tydliggöra de legala förutsättningarna för vilka uppgifter och ansvar som åvilar förvaltningar och bolag vid höjd beredskap. Utifrån stadsledningskontorets nuvarande bedömning kommer samtliga verksamheter, med lagstyrd verksamhet, att behöva fortsätta bedriva sin verksamhet och säkerställa att denna fungerar även under höjd beredskap. Arbetet med att åter bygga upp det civila försvaret behöver integreras med stadens arbete med krisberedskap.

Lägesbild, status, året som gått

Under 2022 har koncernens säkerhetsråd tagit fram en koncerngemensam anvisning för krisberedskap vilken koncernledningen beslutade om i slutet av 2022.

Anvisningen har utformats utifrån de krav som finns i stadens riktlinjer och också utifrån de lärdomar och erfarenheter som gjorts i verksamheten utifrån de senaste årens inträffade störningar och kriser.

Syftet är att koncernen tillsammans ska säkerställa att en god förmåga uppnås med målet att kunna hantera störningar/kriser som inträffar med så låg påverkan på verksamheten som bara är möjligt. Händelser som inträffar kan påverka verksamheten i olika omfattning och tid och kan även vara av mer eskalerade natur,

därav har koncernens anvisning utformats för att kunna fungera både vid en lite mindre störning och den större krisen. Anvisningen har utformats för att kunna fungera både vid bolagsspecifika och koncernövergripande händelser.

Framtidenkoncernens anvisning för krisledning beskriver hur koncernen organiserar sig och hanterar störningar/kriser som kan komma att påverka verksamheten.

Anvisningen innehåller två huvuddelar;

- Del A "Krisberedskap" är en mer generell del som beskriver krisberedskapsområdet i stort.
- Del B "Krisledningsplan" med tillhörande bilagor och stödjande dokument är mer konkret och innehåller koncernens plan för hantering av störningar/kriser.

Anvisning i dagsläget omfattar bara störningar/kriser i fredstid. Arbete pågår med att ta fram s.k. beredskapsplaner i händelse av "höjd beredskap" (vid krigsfara eller krig). Om det bedöms lämpligt kommer dessa framöver att integreras i anvisning.

En rad olika åtgärder bland annat kopplat till kriget i Ukraina har under året vidtagits parallellt med framtagandet av den koncerngemensamma anvisningen, ett arbete som Familjebostäder deltagit i aktivt.

- Koncernens samtliga Rakel enheter har under året bytts ut
- Koncern och bolags specifika talgrupper i Rakel har skapats
- En koncerngemensam krisorganisation (inkl. bemanningsschema) har byggts upp för att klara Göteborg stads krav gällande krisledning dygnet runt under 7 dygn
- Under våren 2022 genomfördes utbildning för ovanstående organisation
- Ledningscentraler, primära och sekundära, för hela koncernen har tagits fram
- Krisledningslådor till primära och sekundära ledningsplatser
- Elverk till flertalet primära ledningscentraler
- Samarbetsyta "FK – Samverkan vid händelse" iordningställt
- Ny version av "Gula rutan" finns förbered för framtida händelser (koncerngemensam plattform för enhetlig kommunikation till alla anställda)

Ett arbete har genomförts i hela koncernen genom HR-rådet avseende kontroll mot plikt- och prövningsverket med syfte att se vilken personal som kommer vara tillgänglig för den egna verksamheten (gäller i händelse av höjd beredskap eller krig). Störningsjourens HR-ansvarig har genomfört detta för den egna verksamheten.

Inför Göteborgs stads arbete med Risk- och sårbarhetsanalys 2023, har det under 2022 även gjorts en bedömning avseende om Framtiden koncernen bedriver samhällsviktig verksamhet i enlighet med MSB:s nu gällande definition. Bedömningen är framtagen av koncernens säkerhetsråd samt avstämd med MSB. Bedömningen är att Framtiden koncernen inte bedriver samhällsviktig verksamhet och finns sammanställd i ett PM som även tillsänts stadsledningskontoret. Med denna bedömning så omfattas koncernen inte av kravet att ta fram en Risk- och sårbarhetsanalys.

Familjebostäder har även deltagit i de stadsövergripande Rakeltester som genomförts under året.

Behov och framtida arbete

Säkerhetsrådet har fått i uppdrag av KL att ta fram en långsiktig övnings- och utbildningsplan för hela koncernen. Under 2023 kommer utbildning att genomföras avseende koncernens nya anvisningar avseende krisberedskap.

Koncerngemensamma övningar/tekniktest avseende Rakel kommer att genomföras, både i syfte att säkerställa teknikens funktionalitet och för att säkerställa förmågan till handhavande hos identifierad personal. Familjebostäder deltar aktivt i det fortsatta koncerngemensamma arbete.

Koncernens säkerhetsråd kommer gemensamt att arbeta vidare med området "Civilt försvar". Olika former av analyser och åtgärdsplaner kommer att arbetas fram, bland annat kommer beredskapsplaner att tas fram inom ett antal identifierade områden.

Bedömd risknivå för Incident och Krisberedskap, Civilt försvar

Vid en sammanvägd bedömning av området incident- och krisberedskap och civilt försvar konstateras att bolaget har en *acceptabel säkerhetsnivå* i förhållande till övriga omvärldsfaktorer. De flesta delarna inom området bör förstärkas för att möta målet i den nationella kravbilden.

5. Handlingsplan

Nedan presenteras handlingsplan och prioriteringsordning för bolaget säkerhetsarbete under 2023.

Åtgärd	Beskrivning	Prioriterings- ordning	Ansvarig	Tidplan
Rekommendationer DSO 2022	CCTV	1	Säkerhetschef	2023-09-01 pågår
Säkerhetsgranskning fibernätet efter genomgång	Infosäk	2	Informations säkerhetsamordnare	2023-12-31
Familjebostäder-anpassa SBA-anvisningen till en rutin för att följa 7-stegsmodellen	SBA	1	Säkerhets handläggare	2023-08-31 Pågår
Förankring och tillämpning av Familjebostäders SBA-rutiner i verksamheten	SBA	1	Säkerhets handläggare	2023-08-31 Pågår
Utveckla krisberedskapsplanen till en kontinuitetsplan	Krisberedskap/ Civilt försvar	2	Säkerhetschef	2023-12-31 Pågår
Skapa en gemensam kunskap över skyddsrummen och dess status	Krisberedskap/ Civilt försvar	3	Säkerhets handläggare	2023-12-31 Pågår
Utred utbildningsbehov och behov material avseende krisberedskap.	Krisberedskap/ Civilt försvar	3	Säkerhets samordnare	2023-12-31 Pågår
Genomföra behovsanpassade utbildningar	Personsäkerhet	1	Säkerhetschef	Pågår löpande
Framtagning av koncerngemensam kravspec för systemstöd	SBA	2	Brandskydds samordnare	2023-08-31 pågår
Ta fram utbildningsplan för resp. roll	SBA	2	Brandskydds samordnare	2023-09-30 pågår
Omprovning kamerabevakning 2 ggr/år	CCTV	1	Säkerhets handläggare	Löpande november och april
Utveckla arbetssättet för trygghetsäkrad fastighet, hela beståndet	Fysisk säkerhet	2	Säkerhets samordnare, fastighet	2023-12-31 pågår

Kartläggning av bolagets personuppgiftsbiträdesavtal	Infosäk	2	Informations säkerhets samordnare	2023-12-31 pågår
Genomföra en säkerhetsgranskning över fastighetsnätet	Infosäk	2	Informations säkerhets samordnare	2022-12-31 KLART
Införande av styrning och begränsning i behörighet av konsulter användare-id	Infosäk	2	Informations säkerhets samordnare	2022-12-31 KLART
Uppdatera styrande anvisningar personsäkerhetsprocessen	Personsäkerhet	1	Säkerhetschef	2022-06-30 KLART
Utbilda och träna tillämpning av befintliga anvisningar	Personsäkerhet	1	Säkerhetschef	2022-10-31 KLART
Ombildning av DSF-gruppen på Familjebostäder	Infosäk	2	Informations säkerhets samordnare	2022-12-31 KLART
Framtagning av koncerngemensamma mallar och checklistor	SBA	1	Brandskydds samordnare	2022-06-30 KLART
Uppdatera bevakningskamera-anläggningarnas systemförvaltningsbeskrivningar	CCTV	2	Säkerhets handläggare	2022-12-31 KLART
Genomföra områdesanpassade utbildningar	Säker och trygg arbetsmiljö	1	Säkerhets samordnare	2021-05-01 KLART
Färdigställa brandskyddsinventeringen (riskklassificeringen) samt analys av materialet	SBA	1	Säkerhetschef	2021-05-01 KLART
Framtagning koncerngemensam anvisning för CCTV samt förankring och tillämpning	CCTV	1	Säkerhetschef	2021-05-01 KLART
Trygghetssäkrad fastighet Särskilt utsatt områden	Fysisk säkerhet	2	Säkerhets samordnare	2021-06-30 KLART
Säkerhetsscanning av Familjebostäders webbmiljöer	Informations säkerhet	1	Informations säkerhets samordnare	2021-12-31 KLART
Fortsatt arbete med konsekvens- och	Informations säkerhet	1	Informations säkerhets samordnare	2021-12-31 KLART

riskanalysarbete ur ett GDPR-perspektiv				
Behov av utbildningsplaner generellt/framtagande av matris	Analysera/ta	2	Säkerhetschef	2021-12-31 KLART